

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **O. J.**, zast. JUDr. Annou Doležalovou, MBA, advokátkou se sídlem Veleslavínova 55/12, Plzeň, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 8. 2014, č. j. OAM-52/LE-BE03-K07-2014, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 29. 5. 2015, č. j. 32 Az 34/2014 – 29,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovené zástupkyni žalobce, JUDr. Anně Doležalové, MBA, advokátce se sídlem Veleslavínova 55/12, Plzeň, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši **3 400 Kč**. Tato částka jí bude uhrazena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů ode dne právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d ň ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Podanou kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“), kterým byla jako nedůvodná podle ustanovení § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného specifikovanému v záhlaví. Tímto rozhodnutím žalovaný rozhodl o žádosti stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany tak, že se mu mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění účinném v posuzované době (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.

[2] Stěžovatel podal dne 26. 3. 2014 žádost o udělení mezinárodní ochrany. V rámci správního řízení uvedl, že Ukrajinu opustil v prosinci 1998, jel se podívat do České republiky jako turista, líbilo se mu zde, a proto zde zůstal. Chtěl si najít práci a vydělat si peníze. Důvodem jeho žádosti o mezinárodní ochranu je v první řadě politická situace na Ukrajině, kam se nechce vracet. Dalším důvodem je to, že je v České republice již hodně dlouho, zvykl si tady a na Ukrajině nic nemá. Kdyby se tam musel vrátit, byl by z něj bezdomovec.

[3] Krajský soud k podané žalobě uvedl, že žalovaný se případem řádně zabýval, posuzoval celý azylový příběh na základě výpovědi stěžovatele učiněných v řízení o mezinárodní ochraně a na základě získaných informací o zemi původu. Dle názoru soudu je nepochybné, že stěžovatel si podanou žádostí o mezinárodní ochranu chtěl zajistit legalizaci svého pobytu pro svůj další

život, což ostatně i potvrdil. Krajský soud dospěl k závěru, že posuzovanou situaci není možné podřadit pod žádný azylově relevantní důvod a nejsou dány ani důvody pro udělení doplňkové ochrany.

[4] Soud se zabýval i aktuální situací na Ukrajině a případnou hrozbou vážné újmy, která by mohla hrozit stěžovateli ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu. Konstatoval, že na Ukrajině v době rozhodování o žádosti neprobíhal takový ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možno pokládat ve vztahu ke stěžovateli za vážnou újmu.

II. Obsah kasační stížnosti, vyjádření žalovaného

[5] Proti rozsudku krajského soudu brojil stěžovatel blanketní kasační stížností, jejíž důvody podřadil pod ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Ustanovená zástupkyně pak kasační stížnost doplnila o důvody, jež podřadila pod § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

[6] Má za to, že žalovaný správní orgán i soud nesprávně vyhodnotily tvrzenou bezvýchodnou situaci v případě návratu do země původu, kde již nemá žádné zázemí, naopak v České republice pobývá již 17 let. To představuje důvod pro udělení humanitárního azylu. Žalovaný se však omezil pouze na paušalizované konstatování, že se zabýval zejména rodinnou, sociální a ekonomickou situací stěžovatele, přihlédl k jeho věku a zdravotnímu stavu a neshledal žádné důvody zvláštního zřetele. Konkrétní okolnosti případu nezkoumal. Stěžovatel nesouhlasí s názorem, že skutečnost, že na Ukrajině nemá žádné zázemí a v případě návratu by z něj byl bezdomovec, je z hlediska úpravy zákona o azylu irelevantní, neboť nedobrá hospodářská situace postihuje všechny obyvatele bez rozdílu. Postavení stěžovatele s ohledem na zpřetrhání vazeb na domovský stát, navíc za situace, kdy v části Ukrajiny probíhá ozbrojený konflikt, je výrazně horší než postavení běžného obyvatele. K argumentaci soudu, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána účelově, odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 5. 2011, č. j. 5 Azs 6/2011 – 49.

[7] K bezpečnostní situaci na Ukrajině uvedl, že ačkoliv k eskalaci konfliktu došlo pouze v některých jejích oblastech, politická situace je napjatá v celé zemi. K argumentu, že pochází ze západní Ukrajiny, pak poukazuje na události posledních dní, kdy ozbrojenci z Právého sektoru za použití střelných zbraní a granátů udeřili v Mukačevu na západě Ukrajiny, a o několik dní později následoval bombový útok ve Lvově. Stěžovateli tak hrozí nebezpečí vážné újmy i v jiných oblastech Ukrajiny, místo jeho bydliště nevyjímaje.

[8] Proto navrhuje, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek a věc vrátil krajskému soudu k novému projednání.

[9] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti setrval na svém názoru vyjádřeném v žalobou napadeném rozhodnutí a ztotožnil se i se závěry krajského soudu. K současné situaci na Ukrajině uvedl, že ani poslední události na Ukrajině nejsou důvodem pro změnu jeho rozhodnutí. Události v uváděných městech nesly znaky kriminální činnosti, proti nimž zakročily v zájmu nastolení pořádku státní orgány. Nejde o události, na něž dopadá ochrana udělovaná podle zákona o azylu.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[10] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas a stěžovatel je zastoupen advokátkou (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

pokračování

[11] Ve věcech mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 104a s. ř. s. zabývá otázkou, zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, soud takovou kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního zdejší soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS, v němž vyložil neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“.

[12] Nejvyšší správní soud nespatřuje v namítaných skutečnostech přesah vlastních zájmů stěžovatele, a to v mezích vytyčených výše citovaným usnesením prvního senátu kasačního soudu.

[13] Stěžovatel v první řadě namítal nesprávnost nepřiznání humanitárního azylu. Domáhal se ho z důvodu, že v České republice žije již 17 let a v zemi původu nemá žádné zázemí. V případě návratu by z něho byl bezdomovec. Tuto námitku je třeba odmítnout s poukazem na setrvalou judikaturu Nejvyššího správního soudu. K otázce udělování humanitárního azylu se soud vyjádřil např. v rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 – 55, v němž uvedl, že mezi obvyklé důvody udělování humanitárního azylu „*lze příkladmo zařadit například udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory [...]*“, tedy mnohem závažnější důvody, než uvedl stěžovatel.

[14] Pokud jde o otázku přezkoumávání rozhodnutí týkajících se humanitárního azylu, vyslovil Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 – 48, že „*[a]zyl z humanitárních důvodů lze udělit pouze v případě hodném zvláštního zřetele. Není na něj právní nárok a posouzení důvodů žadatele je otázkou správního uvážení správního orgánu. (...) Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z těchto skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry.*“ Obdobně v již citovaném rozsudku ve věci sp. zn. 2 Azs 8/2004 nebo v rozsudku ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003 - 38.

[15] Udělení azylu z humanitárních důvodů na základě správního uvážení žalovaného dle § 14 zákona o azylu řeší předcházející judikatura Nejvyššího správního soudu v řadě rozhodnutí, např. ze dne 19. 7. 2004, č. j. 5 Azs 105/2004 – 72 (publ. pod č. 375/2004 Sb. NSS), ze dne 24. 11. 2005, č. j. 6 Azs 304/2004 – 43, ze dne 17. 2. 2006, č. j. 4 Azs 161/2005 – 83, či ze dne 7. 12. 2005, č. j. 3 Azs 355/2005 – 59. Otázkou se zabýval též Ústavní soud v usnesení ze dne 11. 11. 2002, sp. zn. IV. ÚS 532/02.

[16] Stěžovatel neuvedl v žádosti o udělení mezinárodní ochrany ani v dalším průběhu správního řízení žádné mimořádné okolnosti, které by mohly být důvodem pro udělení humanitárního azylu. Délka pobytu na území České republiky není důvodem zvláštního zřetele hodným a ani nedostatek zázemí v zemi původu nemůže udělení humanitárního azylu odůvodnit. Ze správního spisu vyplynulo, že sám stěžovatel uvedl, že do domovského státu vycestuje dobrovolně a uvedl i adresu pro doručování do domovského státu. Jeho tvrzení ohledně nedostatku zázemí na Ukrajině tím dostává trhlínu a je zřejmé, že jeho situace není natolik tíživá, aby bylo možno hovořit o tom, že by nepřiznání humanitárního azylu bylo způsobeno zjevnou libovůlí žalovaného.

[17] Nejvyšší správní soud se dále ztotožňuje se závěrem krajského soudu, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla v posuzovaném případě podána účelově, ve snaze legalizovat pobyt

stěžovatele. Krajský soud správně odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu, z níž plyne, že snaha o legalizaci pobytu nemůže být azylově relevantním důvodem (viz například rozsudky ze dne 16. 2. 2005, č. j. 4 Azs 333/2004 – 69, ze dne 30. 6. 2004, č. j. 7 Azs 138/2004 – 44 či krajským soudem citovaný rozsudek ze dne 24. 2. 2005, č. j. 7 Azs 187/2004 - 94). Dále je třeba připomenout, že pokud stěžovatel požádal o mezinárodní ochranu až po 17 letech nelegálního pobytu v České republice, taková žádost je zjevně účelová (k tomu například rozsudky ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004 – 81, nebo ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005 – 54). V kasační stížnosti zmíněný rozsudek ve věci sp. zn. 5 Azs 6/2011 nebyl postupem žalovaného ani soudu porušen. Stěžovatel uvedl i další důvody, pro něž žádá o udělení mezinárodní ochrany, žalovaný správní orgán i soud je pečlivě přezkoumaly, přičemž dospěly k závěru, že tyto důvody nejsou pro udělení mezinárodní ochrany dostačující.

[18] Poslední námitka se týkala bezpečnostní situace na Ukrajině v souvislosti s ozbrojeným konfliktem, který eskaluje na východě a jihu země. K otázce aktuálního stavu ozbrojeného konfliktu na Ukrajině se Nejvyšší správní soud vyjadřoval již několikrát. Lze odkázat například na rozsudky ze dne 18. 3. 2015, č. j. 3 Azs 237/2014 – 25, či ze dne 31. 3. 2015, č. j. 4 Azs 15/2015 – 28. V rozsudku ze dne 15. 1. 2015, č. j. 7 Azs 265/2014 – 17, pak uvedl: *„[n]a Ukrajině nelze ani dříve, ani v současné době klasifikovat situaci jako „totální konflikt“, neboť probíhající ozbrojený konflikt nedosahuje takové intenzity, že by každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. Nutno upozornit, že se jedná o konflikt izolovaný pouze na východní části Ukrajiny, přičemž jeho intenzita i v dotčených oblastech výrazně kolísá.“* Uvedené platí i nadále.

[19] K tomu kasační soud dodává, že místem pobytu stěžovatele na území Ukrajiny byla obec Strij ve Lvovské oblasti, která se nachází v západní části země, a tedy není ozbrojeným konfliktem dotčena. Západní část Ukrajiny nebyla vojenskými událostmi nijak významněji zasažena, a nelze tudíž dovozovat, že by zde hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu zákona o azylu. Nejvyššímu správnímu soudu nejsou známy ani žádné relevantní informace, na jejichž základě by vyvstaly pochybnosti, že by neudělením mezinárodní ochrany došlo k porušení zásady *non-refoulement*.

[20] Závěrem Nejvyšší správní soud připomíná, že institut azylu není a nikdy nebyl nástrojem k řešení nepříznivé osobní či ekonomické situace žadatele. Právo na azyl založené na mezinárodních úmluvách totiž v sobě nezahrnuje právo této osoby vybrat si zemi, kde se pokusí začít nový život odpovídající jeho představám, jelikož slouží výhradně k poskytnutí nezbytné ochrany cizím státem, je-li žadatel (popřípadě též jeho rodinný příslušník) ve vlastní zemi vystaven pronásledování ze zákonem vyjmenovaných důvodů, popřípadě existují-li jiné, zcela výjimečné okolnosti, za kterých by bylo „nehumánní“ azyl neudělit (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2005, č. j. 4 Azs 34/2005 - 60).

IV. Závěr a náklady řízení

[21] Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny námitky uplatněné v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud neshledal přesah vlastních zájmů stěžovatele ani zásadní pochybení v postupu krajského soudu, které by mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou podle ustanovení § 104a s. ř. s.

[22] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

pokračování

[23] Usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 7. 2015, č. j. 9 Azs 145/2015 - 26, byla stěžovateli ustanovena advokátka JUDr. Anna Doležalová, MBA. V takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Ustanovené zástupkyni náleží, v souladu s jí podaným vyčíslením, mimosmluvní odměna za jeden úkon právní služby (tj. doplnění kasační stížnosti) podle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“). Soud jí proto přiznal v souladu se sazbou mimosmluvní odměny 3 100 Kč za jeden úkon právní služby [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5. advokátního tarifu] a 300 Kč jako paušální náhradu výdajů s těmito úkony spojenými (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Celkem tedy zástupkyni náleží 3 400 Kč. Zástupkyně není plátcem daně z přidané hodnoty.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. srpna 2015

JUDr. Radan Malík
předseda senátu